

ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՌԻ ԳԵՐԱԳՈՒՅՆ ՍՈՎԵՏԻ ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹՅԱՆ

Հ Ի Ր Ը Ա Ն Ա Գ Ի Ի Ր Ը

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՌԻ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻ ԴԵՊՈՒՏԱՏՆԵՐԻ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ, ԲԱ-
ՂԱՔԱՅԻՆ, ԳՅՈՒՂԱԿԱՆ ԵՎ ԱՎԱՆԱՅԻՆ ՍՈՎԵՏՆԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ
ԱՆՑԿԱՑՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Ռեսպուբլիկայի Գերագույն
Սովետի Նախագահությունը որոշում է. —

Հայկական ՍՍՌ աշխատավորների ղեկավարների շրջանային, քաղա-
քային, գյուղական և ավանային սովետների ընտրությունները նշանակել
1947 թվի դեկտեմբերի 21-ի կիրակի օրը:

Հայկական ՍՍՌ Գերագույն Սովետի Նախագահության նախագահ՝
Մ. ՊԱՊՅԱՆ

Հայկական ՍՍՌ Գերագույն Սովետի Նախագահության ֆարտուղար՝
Ս. ՂԵՎՈՆԴՅԱՆ

24 սեպտեմբերի 1947 թ.
Քաղ. Երևան

ՍՈՍԿԱՅԻ 800-ԱՄՅԱԿԻ ՏՈՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ

ԵՐԵՎԱՆՈՒՄ

Երևանի աշխատավորությունը արժանա-
վաչել կերպով նշեց Սովետական Միության
փառապանծ մայրաքաղաք Մոսկվայի 800-
ամյա հոբելյանը:

Մայրաքաղաքի կուլտուրայի և հանգստի
տոնականությունն զարդարված պարկերը սեպ-
տեմբերի 7-ին, կիրակի օրը, լեռն-լեռն էին
քաղաքի աշխատավորներով, նրանց թվում
նաև մեծ թվով հայրենադարձ հայերով: 26
կոմունարների, կոմսոմոլի անվան կուլտու-
րայի և հանգստի պարկերում, Հայֆիլհարմո-
նիայի ամառային այգում, Ստալինյան ու-
լոնի հանգստի պարկում կազմակերպվել էին
ձոխ զբոսանքներ:

Ի պատիվ Մոսկվայի 800-ամյակի մեծ
ցուցահանդես բացվեց Երևանի կերպարվես-

տի թանգարանի ընդարձակ սրահում:

Այցելուները մեծ հետաքրքրությամբ դի-
տեցին «Մոսկվան անցյալում», «Մոսկվան
Սովետական Միության մայրաքաղաք» և
«Մոսկվան ու հայկական կուլտուրան» բա-
ժիններում ցուցադրված նկարները, փաստա-
թղթերն ու բրահանությունները: Առաջին օրը
ցուցահանդեսը դիտեցին գիտության, ար-
վեստի, զբաղանքների ընդհանուր աշխա-
տողները և մոտ 1.500 աշխատավորներ:

Մայրաքաղաքի պիոներ-դպրոցականների
համար մեծ ղեռսանք և սպորտի մի շարք
ձևերի ընկերական հանդիպումներ կազմա-
կերպվեցին Երևանի մանկակառն երկաթու-
ղում: Ֆուտբոլի ընկերական հանդիպումներ
տեղի ունեցան Երևանի «Սպարտակ» ստա-

դիտում «Սպարտակ» ընկերության 2-րդ և Բրեխլիսի «Խաղմա-օդային ուժեր» թիմերի միջև, իսկ օդանավակայանում «Դինամո» և «Սպարտակ» սպորտընկերությունների թիմերը ֆուտբոլի և վոլեյբոլի հանդիպումներ ունեցան օդաշունների հետ:

Նույն օրը երեկոյան աշխատավորների մեծ բազմություն ևր հավաքվել էին հրապարակում և օպերայի ու բալետի պետական թատրոնի շրջակա պուրակներում:

Ռադիո-բարձրախոսներն ամենուրեք ազ-

դարարում են ՍՍՍՐ Միության Զինված Ուժերի Մինիստր բանակի զենեայ Ն. Բուլգանինի հրամանը: Ծիշտ ժամը 9-ին սովետական հրետանին քսան համազարկով նշանավորում է Մոսկվայի 800-ամյակը: Սկսվում է հրավառությունը, երկինքը լուսավորվում է հրթիռների դույնզգույն լույսերով:

Մայրաքաղաքի այգիներում, հրապարակներում և ղլխավոր փողոցներում ժողովրդական զբոսանքը շարունակվում է մինչև ուշ գիշեր:

ԼՆԻՆԱԿԱՆՈՒՄ

Սեպտեմբերի 7-ին քաղաքի կուլտուրայի ու հանգստի պարկում և երկաթուղայինների այգում կազմակերպվեց ժողովրդական մեծ զբոսանք, նվիրված Մոսկվայի 800-ամյակին: Այգիների ղլխավոր մուտքերը և ծառուղիները զարդարված էին ժողովուրդների սիրելի առաջնորդ մեծ Ատալինի և նրա մերձավորագույն պինակիցների նկարներով, կարմիր դրոշմերով և փառապանծ մայրաքաղաքին նվիրված լողունգներով:

Քաղաքային այգում ելույթ ունեցան Հայ-

ֆիհարմոնիայի պարի և երգի անսամբլը, ինչպես նաև գործարանային ինքնագործ խմբակները, ցուցադրվեցին կինոֆիլմեր:

«Դինամոյի» դաշտում տեղի ունեցան ֆիդուկուտ խաղ՝ և մրցումներ:

Մոսկվային նվիրված անկյուն-ցուցահանդես բացվեց քաղաքային զրադարանում:

Քաղաքի այգիներում և հրապարակներում ժողովրդական զբոսանքը շարունակվեց մինչև ուշ գիշեր:

ԷԶՄԻԱՍՆՈՒՄ

Մոսկվայի 800-ամյակը ջերմորեն նշեցին էջմիածնի շրջանի աշխատավորները: Ի պատիվ տոնի էջմիածնի Միկոյանի անվան կենտրոնի շքանշանակիր կոլխոզը սեպտեմբերի 7-ին 40 ցենտների դիմաց մթերակայան հանձնեց 70 ցենտներ բամբակ: Մադկուր գյուղի կոլխոզի միայն մեկ բրիգադայի ուշխատողները մթերակայան հանձնեցին 2,15

տոնն առաջին տեսակի բամբակ, 1,5 տոննի փոխարեն:

Այդ օրը բաղաժող տեղի ունեցան ֆուտբոլային թիմերի և բասկետբոլի մրցումներ:

Մոսկվայի 800-ամյակը մեծ խանդավառությամբ նշեցին Հայաստանի նաև մյուս բոլոր քաղաքների ու շրջանների աշխատավորները:

ԲՆԱԿԱՐԱՆՆԵՐ ՀԱՅՐԵՆԱԴԱՐՁ ՀԱՅԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

ԱՇՏԱՐԱԿ.— Նղվարդ գյուղի աշխատավորությունը թե անցյալ տարի և թե այս տարի գրկաբաց ընդունեց արտասահմանից Սովետական Հայաստան վերադարձած տարազիր հայ եղբայրներին ու քույրերին:

Ստալինի անվան կոլխոզը իր միջոցներով գյուղում առանձնացված հատուկ փողոցի վրա իրար կողքի կառուցել է 24 գեղեցիկ բնակարան և բոլորն էլ հատկացրել հայրենադարձ ընտանիքներին:

Նորեկ քաղաքացիները մեծ եռանդով աշխատում են կոլխոզային դաշտերում: Եստ

ընտանիքներ վաստակել են հարյուրից ավելի աշխուր:

ԲԵՐԻԱՅԻ ԱՆՎԱՆ ԵՐԶԱՆ.— Բերիայի անվան շրջանի Ստալինի անվան կոլխոզը բնակարաններ է կառուցում արտասահմանից հայրենիք վերադարձող հայերի համար: Պլանով նախատեսված 100 տներից 85-ը իրենց բոլոր հարմարություններով լիովին պատրաստ են: Կառուցողները խոսք են տվել Մեծ Հոկտեմբերի 30-ամյակին ավարտել մնացած 15 տների կառուցումը:

ՀԱՅՐԵՆԱԴԱՐՁ ՀԱՅԵՐԸ ԿՈՒՈՋԱՅԻՆ ԱՐՏԱԴՐՈՒՅՑԱՆ ՄԵՋ

ԱՇԽԱՏՈՒՄ ԵՆ ՕՐԻՆԱԿԵԼԻ

Այժմ մենք մեր հայրենի տանն ենք, հայրենի օջախում և աշխատում ենք նրա բարօրության համար,— այսպես են ասում

Նոր Բայազեդի շրջանի Նորադուզ գյուղի Մուրտուկի անվան կոլխոզի հայրենադարձ անդամները: Նրանք աշխատում են դաշտա-

վարության, անասնաբուժության և շինարարության բնագավառներում ու ամենուրեք ցուցաբերում անսահման եռանդ և ոգևորություն:

Հայրենադարձ Հովհաննես Հովհաննիսյանը որմնադիր է: Նա կոլխոզի որմնադիրների հետ միասին այս տարի կառուցել է երեք անասնապահական շենք, որի դիմաց վաստակել է 153 աշխօր:

— Այստեղ ես կառուցում եմ և՛ ինձ և՛ բոլորիս համար, — ասում է Հովհաննիսյանը: Եվ նա իր աշխատանքով օգնում է կոլխոզին, որպեսզի և՛ ինքը, և՛ բոլորը ավելի բարեկեցիկ ապրեն:

Հայրենադարձ Կարապետ Թադրյանը հովիվ է և արդեն վաստակել է 135 աշխօր: Նա խնամում է 250 ոչխար, որոնցից ոչ մեկի կորուստ չի տվել: Նա հոտն առջևն արած շրջում է այլայն բուսականությամբ հարուստ դաշտերում և աշալուրջ պահպանում հանրային անասունները:

Հայրենադարձներն իրենց աշխատանքով առանձնապես աչքի են ընկնում դաշտավայրության բնագավառում: Նրանց անշափ ոգեվորել է այս տարվա առատ բերքը, որի համար իրենք ևս շատ աշխատանք են թափել: Նրանք քայլում են հարազատ հայրենիքի շատ հաց տվող առաջավոր մարդկանց շարքերում: Ահա Սարգիս Հովհաննիսյանը, որն աշխատելով դաշտավայրության բնագավա-

ռում, արդեն վաստակել է 200-ից ավելի աշխօր: Անրաս Սողոմոնյանը, Սմբատ Հովսեփյանը, Սամսոն Թադևոսյանը 80 օրվա ընթացքում վաստակել են 120—150-ական աշխօր և այժմ ձանաչվում են որպես լավագույն աշխատողներ:

Գյուղտուկատեր և կոլխոզի վարչությունը հոգատարությամբ են շրջապատել հայրենադարձներին, որոնց աշխատանքով, բնակարանով ապահովելու հետ միասին, ցույց են տալիս նաև նյութական մեծ օգնություն: Այսպես, կոլխոզը օգնության կարգով հայրենադարձներին տվել է 9610 կիլոգրամ հացահատիկ, 8800 կիլոգրամ կարտոֆիլ, զգալի քանակությամբ վառելափայտ, դրամ և այլն: Կոլխոզը իր այդ նոր անդամներին տրամադրել է նաև տնամերձ հողամասեր: Եթե այս բոլորը ավելացնենք կոլխոզից ստացած նրանց հիմնական եկամուտներին, ապա կարելի է ասել, որ հայրենադարձ կոլխոզնիկներն ու կոլխոզնիկուհիները կարճ ժամանակամիջոցում ստացել են բարեկեցիկ կյանքի համար նյութական-կուլտուրական հնարավորություններ:

Անցյալ տարվանից կոլխոզը ձեռնարկել է հայրենադարձների համար 10 նոր բնակելի շենքերի կառուցումը: Շինարարական աշխատանքների խոշոր մասը ավարտված է և շատ քիչ բան է մնում, որ այդ շենքերը շահագործման հանձնվեն:

ՀԱՂՔԱՆԱԿԻ ՀՈՒՇԱՐՁԱՆԸ

Մայրաքաղաքից բավականին բարձր՝ Քանաքեռի ստորահարթի վրա սկսվել են Հաղթանակի հուշարձանի կառուցման աշխատանքները: Հուշարձանը մի հոյակապ կառուցում է ներկայացնելու իրենից՝ պատկերած ժողովրդիկների մեծ առաջնորդ ընկեր Մալխիի 15 մետր բարձրություն ունեցող քանդակապորժական ֆիգուրայով, պատրաստված պղնձից (հեղինակ՝ քանդակագործ Ս. Դ. Մերկուրով):

Հուշարձանի պատվանդանում տեղավորվելու են Հայրենական պատերազմի թանգարանի դահլիճները: Հուշարձանի ճարտարապետական մասի նախագիծը կազմել է ճարտարապետ Ռ. Իսրայելյանը: Հուշարձանի ընդհանուր բարձրությունը կազմելու է 40 մետր: Պատվանդանը երեսպատվելու է տեղական, մաքուր հզվված, բազալտով:

Թանգարանի բաժիններից մեկն արտահայտելու է հայ ժողովրդի մասնակցությունը Հայրենական պատերազմին: Դեպի հուշար-

ձանը տանող սանդուղքները երկու կողքերից զարդարված կլինեն մարտիկների քանդակապորժական ֆիգուրաներով: Հուշարձանի կողմնային պատերի վրա փորագրվելու են Սովետական Միության Հերոսի կոչման արժանացած հայերի անունները: Մուտքի աջ և ձախ կողմերում կլինեն հաղթողների հանդիսավոր վերադարձն արտահայտող քանդակներ:

Շենքի ստորին՝ ընդերկրյա մասում ցուցադրվելու է փառապանծ 89-րդ Թամանյան հրաձգային դիվիզիայի մարտական երթերի պատմությանը նվիրված մեծ պանարամա:

Ներկայումս կառուցման հրապարակում թափով ընթանում են հողային աշխատանքները: Միաժամանակ նախապատրաստական աշխատանքներ են տարվում հիմքի կառուցման համար:

Կառուցումը կատարում է Հայկական ՍՍՌ Կոմունալ Տնտեսության Մինիստրության շինարարական գրասենյակը:

ԱՐԺԵՔԱՎՈՐ ՆՎԵՐ

Օրերս Երևանի Ա. Մյուսիկյանի անվան Պետական Հանրային գրադարանը Լենինգրադի կոնսերվատորիայի պրոֆեսոր, ակադեմիկոս Ջուսեպպե Նալբանդյանի այրուց՝ Աննա Նալբանդյանից ստացավ հինգ արկղ արժեքավոր գրականություն՝ հայերեն, ռուսերեն և եվրոպական լեզուներով, ինչպես նաև թե հայ գրականության նշանավոր գոր-

ծիչների լուսանկարներ, և թե քարտեզներ, ընդ որում պատմական Հայաստանի քարտեզը և այլն:

Տարիներ առաջ գրադարանը ստացել էր նաև նրա հոր հայտնի կոլեկցիոներ Ստեփան Սերերյանյանի գրադարանի մի մասը: Ստացված այս վերջին հինգ արկղը լրացնում է այն և գրադարանում կազմում է առանձին «Սերերյանյանի ֆոնդ»:

ԱՐԱՍ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆԻ „ԳԱՅԱՆԵ“ ԲԱԼԵՏԻ ԲԵՄԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

ԿԻԵՎԻ ԹԱՏՐՈՆՈՒՄ

Ողջակից Գեորգի Նաղարենկոն գրում է. — Վերջերս Սովետական Ուկրաինայի մայրաքաղաքի հանդիսատեսները մեծ բավականությամբ դիտեցին Կիևի Տ. Գ. Շեվչենկոյի անվան Լենինի շքանշանակիր օպերայի և բալետի պետական ակադեմիական թատրոնում բեմադրված «Գայանե» բալետը, որի երաժշտության հեղինակն է սովետական հայտնի կոմպոզիտորներից մեկը՝ Արամ Խաչատրյանը:

Թատրոնի բալետային տաղանդավոր կոլեկտիվը վառ կերպով դրսևորեց եղբայրական Հայաստանի սովետական շրջանի կյանքից վերցրած բալետի կերպարները:

Խաչատրյանի երաժշտությունը իր մեջ զուգորդում է նուրբ ձևեր իսկական ժողովրդայնության հետ, որը սակայն երբեք չի փոխվում սահմանափակ էտնոգրաֆիզմի: Երաժշտության տեսակետից «Գայանե» բալետը թերևս սովետական կոմպոզիտորների միայն նվաճումներից մեկն է Հոկտեմբերի 30-ամյա հոբելյանի օրերին:

Կիևի թատրոնի ղեկավարության մասուցած ծառայությունն այն է, որ Սովետական Ուկրաինայի արվեստի գործիչները կարողացել են բեմադրության մեջ արտացոլել եղբայրական հայ ժողովրդի արվեստի յուրահատկությունը: Նրանք կարողացել են հաղորդել Սովետական Միության ղեկավարող ղեկավարներից մեկի կոլորիտը, շարժումների և պարերի մեջ բացահայտել են ինչպես հայկական կենցաղի և սովորությունների յուրահատկությունը, այնպես էլ այն, թե հայ կոլորիտիկները ինչպես են պայքարում հոյակապ ստալինյան պլանների կատարման համար:

Արամ Խաչատրյանի բալետի բեմադրությունը Կիևում մի անգամ ևս վկայում է Սովետական Միության ժողովրդների միջև շարունակ ամրապնդվող ստալինյան բարեկամությունը և հանդիսանում է հղբայրական ղեկավարների միջև կուլտուրական արժեքների փոխանակության խիստ բեղմնավոր մի օրինակ:

„ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐՈՂ“ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Սովետական գրողների միության կից կազմակերպվել է «Սովետական գրող» հրատարակչությունը, որը հրատարակելու է սովետական հայ գրողների երկերը, ինչպես նաև ռուս և եղբայրական մյուս ժողովրդների գրողների ժամանակակից լավագույն երկերի հայերեն թարգմանությունները:

Հրատարակչությունն արդեն գործի է անցել: Պլանով նախատեսված է երկրորդ կիսամյակում հրատարակել 209 տպագրական մամուլ, որի մի մասն արդեն արտադրության է հանձնված: Հրատարակվում են Գ.

Մարյանի երկերի ժողովածուի մի հատորակը, Գ. Սևունցի «Ազատության պողոտան» վեպը, Գ. Բեսի «Արաքս» խորագրով պատմվածքները, ինչպես նաև Մեծ Հայքնական պատերազմի ռազմաղաշտերում զոհված 15 գրող-ճակատայինների, որոնց թվում Թ. Հուրյանի, Դ. Չարխյանի, Զ. Մարգարյանի, Ա. Նալբանդյանի, Ա. Հովհաննիսյանի, Կ. Արտունու, երկերի «Պատկեր» ժողովածուն:

Ժամանակակից ռուս գրականությունից տպագրության է պատրաստվում Վ. Նեկրասովի ստալինյան մրցանակի արժանացած, «Ստալինգրադի խրամատներում» վեպը:

ԼԵՈՅԻ ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հայկական ՍՍՌ Գիտությունների Ակա- յն է Լեոյի «Հայոց պատմություն» գրքի երկ-
դեմիայի հրատարակչությունը լույս է բնծա- րորդ հատորը:

ՀԱՅ ՄԵԾԱԳՈՒՅՆ ԼՈՒՍԱՎՈՐՁԻ ՀԻՇԱՏԱԿԻՆ

Խ. Աբովյանի արձանը
Երևանի Աբովյան հրապարակում

Հայաստանի գրական հասարակայնու-
թյունը նախապատրաստվում է լայն կերպով
նշելու հայ մեծագույն գրող-լուսավորիչ—
հաշատուր Աբովյանի մահվան 100-ամյակը,
որը լրանում է 1948 թվի ապրիլի 14-ին:

Հայկական ՍՍՌ Գիտությունների Ակադե-
միայի գրականության ինստիտուտը արդեն
հրատարակել է հաշատուր Աբովյանի երկերի
իսկառար ժողովածուի շորքերը հատորը:

Դուռ օրերս արտադրության կհանձնվի երկի-
նի լիակատար ժողովածուի երրորդ հատորը,
որն ընդգրկում է նաև Աբովյանի հոշակավոր
վերջ Հայաստանի» վեպը, մինչև այս տար-
վա վերջը արտադրության կհանձնվեն ևս
չուս երկու առաջին և երկրորդ հատորները,
որոնք կընդգրկեն ևս. Աբովյանի պոեզիան:

Հայ գրականության կլասիկ ևս. Աբովյանի
երկերի լիակատար ժողովածուի ութ հատոր-
յալի ակադեմիական հրատարակչությամբ
է գրադրված ներկայումս նշանավոր գրակա-
նագետների մի խումբ, որոնց թվում ֆիլո-
սոփական գիտությունների դոկտոր Երվանդ
Նահապետյան:

Խ. Աբովյանի կյանքը, գրական-մանկա-
վարական ու հասարակական գործունեու-
թյունը արտացոլող մեծ ցուցահանդես է
կազմակերպում Հայկական ՍՍՌ Գիտու-
թյունների Ակադեմիայի Գրականության ինս-
տիտուտին կից գրական թանգարանը: Վե-
րականություն ու ընդարձակվում է ևս. Աբով-
յանի հայրենի գյուղում՝ Քանաքեռում գլուխ-
վող տուն-թանգարանը:

ԵՐԳԻ ՈՒ ՊԱՐԻ ԱՆՍԱՄԸ

Ազատ Յափուռյանը վերջերս արտասահ-
մանից Հայաստան վերադառնալով բնակա-
րան և աշխատանք ստացավ Անաստասյան
գյուղում: Նրա ձեռներեցությամբ գյուղում
կազմակերպվել է երգի ու պարի անսամբլ,
որը բաղկացած է 20 հոգուց, գլխավորապես
հայրենապարձ հայեր: Անսամբլն արդեն

Ելույթներ է ունեցել շրջանային կենտ-
րոնի թատրոնում, Շահումյանի անվան
և XVIII պարտհամագումարի անվան կոլ-
լոզների կից ևս: Անսամբլը շնորհալի կերպով կատարում է
«Երգ Ստալինի մասին» և մի շարք ժամանա-
կակից ժողովրդական երգեր՝ կոլխոզային
երջանիկ կյանքի մասին:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋՍԶԳԱՅԻՆ ՖԵՍՏԻՎԱԼ ՊՐԱԳԱՅՈՒՍ

Հուլիսի 20-ից մինչև օգոստոսի 17-ը Չձ-
խոտովսկայի մայրաքաղաք Պրագայում ան-
ցըղացվեց երիտասարդության միջազգային
ֆեդերալ, որին մասնակցում էին 70 երկր-

ների երիտասարդության պատվիրակություն-
ները: Ֆեդերալային մասնակցում էին նաև
հայ ժողովրդի զավակները:

Երիտասարդության Պրագայի միջազգային

Ֆեետիվայի լաուրեատի կոչում ստացողների մեջ են գտնվում և հետևյալ տաղանդավոր հայ երիտասարդները. —
Կոմպոզիտորներ Կաշեն Խաչատրյանը (ա-

ռաջին մրցանակ) և Արնո Բաբաջանյանը (երկրորդ մրցանակ):

Դաշնակահար Վիկտոր Մեթմանովը:
Մենապարզ Գեորգ Ֆարմանյանցը:

ԼԱՏՎԻԱԿԱՆ ԳՐՈՂՆԵՐԸ ԵՐԵՎԱՆՈՒՄ

Հոկտեմբերի 1-ին Երևան ժամանեց Լատվիական ՍՍՌ գրողների պատվիրակությունը: Պատվիրակության կազմն է. — պոետ Վալդիս Լուբս (ղեկավար), Լատվիական ՍՍՌ կուլտուրայի վաստակավոր գործիչ, պոետ Յան Սուդրաբլան, կին պոետ-թարգմանիչ Միրզե Կիմայե, պոետ և ժուռնալիստ Յան Դրոտ, Լատվիայի սովետական գրողների Միության քարտուղարի տեղակալ, արձակագիր Ադոլֆ Տալցիս:

Եղբայրական Լատվիայի գրողները հետաքրքիր ուղևորություն են կատարել Սովետական Միությունում: Մոսկվայում նրանք մասնակցել են մայրաքաղաքի 800-ամյակի հոբելյանական տոնակատարություններին: Ուկրաինայում ծանոթացել են վերածնված ռեսպուբլիկայի տնտեսական ու կուլտուրական կյանքին: Եղել են Կիևում, Խարկովում, Դնեպրոպետրովսկում, Դնեպրոձերժինսկում, Դնեպրոգեստում, կոլխոզներում, սովխոզներում, միջին-տրակտորային կայաններում: Լատվիական գրողները Բաքվում մասնակցել են ադրբեջանական մեծ պոետ Նիզամի Գյանջևիի 800-ամյա հոբելյանական տոնակատարություններին:

Ադրբեջանում հյուրերը եղել են նավթահանքերում, ծանոթացել են Բաքվի ու Կիրովաբադի ուղադրության արժանի վայրերին և հետպատերազմյան ստալինյան հնգամյակի խոշորագույն նորակառույցներին:

Հյուրերը Հայաստանում մնալու են մի շա-

բաթ: Ուղևորության նպատակն է մոտիկից ծանոթանալ եղբայրական ռեսպուբլիկայի կյանքին:

— Այստեղ մենք կգրույանք բանվորների, կոլխոզիկների, ինտելիգենցիայի ներկայացուցիչների հետ, — հայտարարել է թերթի թղթակցին պատվիրակության ղեկավար Վալդիս Լուբսը, — մենք մեծ ցանկություն ունենք ծանոթանալու հայ կոլխոզիկների կյանքին: Լատվիական ՍՍՌ սովետական երիտասարդ ռեսպուբլիկաներից մեկն է: Մենք ցանկանում ենք ավելի մոտ ու լավ ճանաչել ՍՍՌ-ԽՍՀՄ ժողովուրդների միասնական ընտանիքի մեր եղբայրներին:

Լատվիայի աշխատավորները ծանոթ են հայ ժողովրդի անցյալի հետ, նրանք դիտեն, թե ինչպես անցյալում հետամնաց ու հարստահարված Հայաստանը սովետական իշխանության օրոք դարձել է ծաղկող ու առաջավոր ռեսպուբլիկա: Լատվիա վերադառնալուց մենք մի շարք ահնարկներ, պատմվածքներ ու բանաստեղծություններ կգրենք Հայաստանի մասին: Հյուրասիրությունը, որ հանդիպում ենք ամենուրեք, սրտառու է: Միայն սոցիալիզմի երկրում իրականություն են դարձել եղբայրական ժողովուրդների միջև խորը սերը և հարգանքը:

Լատվիական գրողների հետ Երևան է ժամանել Մոսկվայից նաև գրական քննադատ, ֆիլոլոգիական գիտությունների թեկնածու Օ. Ռեզնիկը:

ԱՊՐԲԵՋԱՆԱԿԱՆ ՄԵԾ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾ ՆԻԶԱՄԻ ԳՅԱՆՁԵՎԻԻ ԾՆՆԴՅԱՆ 800-ԱՄՅԱԿԸ

Սկստեմբերի 22-ից 28-ը եղբայրական Ադրբեջանի ժողովուրդը, ինչպես նաև Սովետական Միության բոլոր ժողովուրդները նշեցին մեծագույն բանաստեղծ Նիզամի Գյանջևիի ծննդյան 800-ամյակը:

12-րդ դարի Արևելքի այս մեծանուն հանձարի, աշխարհի մեծագույն բանաստեղծներից մեկի դիրքը տվել է արևելյան բանաստեղծական արվեստի բոլոր նմուշները — դաղներ, քառյակներ, քասիդներ և լայնաշունչ պոեմներ: Գյանջևիի գլուխ գործոցները հանդիսանում են նրա հինգ նշանավոր պոեմները — «Գաղտնիքների գանձարանը», «Սուսրով և Շիրին», «Յոթ դեղից կուհիներ», «Այլի և Մեջնուն» և «Խաբնդեր նամե»:

Նիզամիի երկերը դարերի բոլոր անցնելով, այսօր, սովետական կառգեքում, մատչելի են դարձել միլիոնավոր ընթերցողների համար. նրա երկերը թարգմանվել են Միության ժողովուրդների լեզուներով:

Հոբելյանական օրերին Բաքվում տեղի ունեցավ ՍՍՌ Սովետական գրողների միության հանդիսավոր ընդլայնած նիստը Ադրբեջանի Սովետական գրողների միության վարչության պլենումի հետ միասին, որտեղ լավեցին մի շարք զեկուցումներ:

Նիզամիի ծննդյան 800-ամյա հոբելյանական հանդեսներին և ՍՍՌ Սովետական գրողների միության պլենումին մասնակցելու համար սեպտեմբերի 19-ին Բաքու մեկնեց

նաև Հայաստանի Սովետական գրողների պատվիրակությունը, հետևյալ կազմով.— միության քարտուղար Հ. Սիրաս (պատվիրակության նախագահ), գրողներ Ստ. Զորյան, Գ. Մարյան, Ս. Տարոնցի, Մ. Վեսպեր, Գ.

22—28-ը հանդիսավոր կերպով նշվեց հանձարեղ բանաստեղծ Նիզամիի ծննդյան 800-ամյակը:

Բաքվում Աղեքնեշերի հրատարակությամբ հայերեն լեզվով լույս տեսավ ֆիլոլոգիական գիտությունների թեկնածու Գ. Անտոնյանի «Նիզամին և հայկական գրականությունը» պրբը, որի մեջ հեղինակը արժեքավոր տեղեկություններ է հաղորդում աղբյուրական ժողովրդի մեծ բանաստեղծի և հայ կուլտուրայի ակնավոր գործիչների կապերի մասին: Ըստ այդ տեղեկությունների Նիզամին հայտնի էին Մովսես Խորենացու և Սեբեոս եպիսկոպոսի աշխատությունները, միաժամանակ Նիզամիի երկերը իրենց աղղեցությունն են ունեցել XVI—XV դարերի հայ բանաստեղծների պոեզիայի վրա:

ՀԱՅԿԱՆԻ Մատենադարանի ձեռագրերի մեջ կան նաև Նիզամիի պոեմների մի քանի ունիկոմային ցուցակները. դրանցից մեկը վերաբերում է 1560 թվականին և պարունակում է «համսե»-ի (հնգյակի, այսինքն հինգ պոեմների ժողովածու) լրիվ բնագիրը:

Նիզամիի պոեմների բնագիրը գրառանցված է էջերի մեջ տեղում երեք սյունակներով, իսկ էջերի լուսանցքներում, նույն ձևագրով, գրանցված է հնդկ բանաստեղծ Խոջա Խոսրով Դահլիշի հնգյակը, գրված Նիզամիի «համսե»-ի աղղեցության տակ:

Ձեռագրի գրիչը՝ Աբդուլլահ Սեյֆի որդի Աբու-Ալին իր դիտողություններում նշում է, որ գեղարվեստական տեսակետից Նիզամիի «համսե»-ն անհամեմատ բարձր է Խոջա Խոսրով Դահլիշի ստեղծագործությունից: Դրա համար էլ,— ասում է Աբու-Ալին,— արտագրելով պոեմները, կենտրոնական տեղը հատկացրել է առաջինին, իսկ երկրորդին՝ զենքով է էջերի լուսանցքներում:

Ձեռագիրը բաղկացած է 261 թղթի թերթերից և ունի կաշվե կազմ 24×17 սմ չափով: Երկուսի պոեմների բնագրերն էլ գրված են սև, իսկ վերնագրերը և ենթավերնագրերը՝ կարմիր թանաքով:

Նիզամի Գյուլեջևի
Աղբյուրական մեծ բանաստեղծ

Սևունց, Ա. Երևանի և «Սովետ էրմանիստանի» թերթի պատասխանատու խմբագիր Ռ. Ալավերդյանը:

Հայաստանի մայրաքաղաքում, քաղաքներում, ավաններում, գյուղերում սեպտեմբերի

ԱՆՏԱՌԱՏՆԿՈՒՄԸ ԿԻՐՈՎԱԿԱՆՈՒՄ

Կիրովական անտառային փորձակայանում վերջին տարիներս աճեցվել են 170 տեսակ ծառեր ու թփեր, որոնք ստացվել են

Կալիֆորնիայից, Լիվիայից, Հիմալայան լեռներից, Սիրիայից ու այլ տեղերից:

Թիոլոգիական. գիտությունների թեկնա-

ծու Լ. Մախարաձեն հաջողությամբ աճեց-
նում է սիրիական եղևնին:

Անտառաշին փորձակայանի գիտական
աշխատողները «Վանաձոր» տեղամասում,

քառասուն հեկտար տարածության վրա մի
շարք փորձեր են կատարել, որոնց հետևան-
քով հասել են անտառի բարձր տարեկան
աճի:

ԿԻՐՈՎԱԿԱՆԻ ԲՈՒՍԱՐԱՆԱԿԱՆ ԱՅԳԻՆ

Կիրովականի բուսաբանական այգին ունի
14 հեկտար տարածություն: Այստեղ գտնե-
լով են 900-ից ավելի տեղական, ամերիկ-
յան, կանադական, եվրոպական, սիրիական և
այլ տեսակի բույսեր:

Մեծ ուշադրություն է դարձվում այգու դե-
կորատիվ ծաղկաբուծական բաժանմունքին:

100 քառակուսի մետր տարածության վրա
մշակվում են զանազան տեղերից բերված
200-ից ավելի ծաղկի տեսակներ: Գեորգինա
ծաղկի հետազոտական աշխատանքները
ցույց են տալիս, որ այդ կուլտուրան մեծ
ապագա է խոստանում Կիրովականի կլիմա-
յական պայմաններում:

ՆՈՐ ՀՈՂԵՐԻ ՅՈՒՐԱՑՈՒՄ

Դեռ մոտիկ անցյալում հարյուրավոր
հեկտար ճահճացած հողեր Բասարգեշարի
շրջանում մնում էին շօգտագործված: Կոլ-
խոզնիկները ձգտելով ընդարձակել ցանքա-
դաշտերի տարածությունը, 1944 թվին, չնա-
չած պատերազմի ժամանակվա դժվարու-
թյուններին, որոշեցին մշակելի դարձնել
ճահճացած հողերը:

Համերաշխ կերպով աշխատանքի անց-
նելով, Կրիլբուզաղ գյուղի կոլխոզնիկները
կարճ ժամանակամիջոցում փորեցին երկու
զլխավոր խանդակներ. դրանցից դեպի զա-
նազան կողմեր տարածվող խանդակների մի
ամբողջ ցանց և պատրաստեցին: Հաջորդ
երկու տարիներում կոլխոզնիկները սիստե-
մատիկաբար մաքրելով խանդակները գոհու-
նակությամբ նկատեցին, որ ջրերը նվազում
են, իսկ հողը դառնում է մշակման համար
պիտանի:

Անցյալ տարի աշնանը տրակտորը ան-
ցավ այդ նոր հողերի վրայով, որ դեռ երեկ
ճահճացած միճակումն էր: Մոտ 50 հեկտար
տարածության վրա ցել կատարվեց: Այս

տարի գարնանը հերկելուց հետո այդտեղ
գարի ցանվեց: Նոր հողերից առատ բերք
սպասող կոլխոզնիկների հույսերն արդարա-
ցան: 47 հեկտար դաշտերի յուրաքանչյուր
հեկտարից ստացվեց միջին հաշվով 18-ա-
կան ցենտներ գարի:

Ներկայումս կոլխոզնիկները ցել են կա-
տարում յուրացված ողջ 120 հեկտար տա-
րածության վրա: Գարնանն այստեղ ցանվե-
լու են հացահատիկներ, կարտոֆիլ, բանջա-
րանոցային կուլտուրաներ:

Միայն Կրիլբուզաղ գյուղի կոլխոզնիկ-
ները չէ որ զբաղվում են ճահճացած հողերի
յուրացմամբ: Վերջին տարիներս Նորակերտ
գյուղի կոլխոզնիկները յուրացրել են մոտ
170 հեկտար ճահճացած հողեր, Նախկին
տորֆային ճահճների տեղում ցանված
«Էրիտացեոմ» տեսակի գարնանացորների
արտերից կոլխոզնիկները ստացել են հեկ-
տարից միջին հաշվով 16-ական ցենտներ
բերք: 60 հեկտար յուրացված հողերից
նույնպիսի լավ արդյունքներ են ստացել Նաև
Փոքր Մազրա գյուղի կոլխոզնիկները:

ՋՐԱՄԱՐՆԵՐԻ ԿԱՌՈՒՑՈՒՄ ԿՈՒՆՈՋՆԵՐՈՒՄ

Ախուրյանի, Աշտարակի, Կոտայքի, Ղա-
փանի, Միկոյանի և ռեսպուբլիկայի այլ
շրջանների կոլխոզներում 100-ից ավելի մեծ
ու փոքր ջրամբարներ ոռոգում են տեխնի-
կական կուլտուրաներով զբաղեցրած մեծ
տարածություն:

Ընթացիկ տարում ռեսպուբլիկայի շրջան-
ներում լայն կերպով ծավալվել են 39 նոր

մեծ ու փոքր ջրամբարների շինարարության
աշխատանքները: Նույնաբերյանի շրջանում
կառուցվում են 11 ջրամբար, Ղափանի շրջ-
անում — 12, Ալավերդու շրջանում — 5 և
այլն: Աշտարակի շրջանում կառուցվող նոր
ջրամբարի ծավալն է 50.000 խորանարդ
մետր:

Հայկական ՍՍՌ-Ջրային և Գյուղատնտե-

սուբյան միջնատրոֆյունները կուլտուրներին օժանդակություն են դույզ տալիս ջրամբարներին կառուցման գործում: Միայն Ղափանի

շրջանին, 12 նոր ջրամբարների շինարարության ու եղածների վերանորոգության համար, բաց է թողնված 45 տոնն ցեմենտ:

ՀԱՌՐ ՍԱՌՑԱՐԱՆ

Երևանում կառուցվելու է 10 միլիոն ռուբլի արժողությամբ հզոր սառցարան: Սառցարանը նախատեսված է մսի, պանրի,

յուղի և այլ մթերքների միաժամանակ պահպանման համար: Սառցարանին կից գործելու է պաղպաղակ արտադրող ֆաբրիկան:

ՆՈՐ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐ

Այս տարի շահագործման կհանձնվի Երևանի Հախճապակու գործարանը, որը արտադրելու է զանազան ամանեղեն և կենցաղային սանիտարական պարագաներ:

Գործարանին կից կառուցվում է նաև կա-

ֆելի և երեսպատման աղյուսի ցեխ, որը տարեկան արտադրելու է երեք միլիոն հատ երեսպատման և 300 հազար հատ կաֆելի աղյուս:

Երևանի կոշիկի 3-րդ գործարանը, որը կառուցվել է Հայրենական պատերազմի տարիներին, այժմ ընդարձակվում է և լրիվ շա-

հագործման հանձնվելուց հետո արտադրելու է տարեկան մեկ միլիոն զույգ կոշիկ:

Կահույքի նոր խոշոր գործարան է կառուցվում Երևանում, որի մի շարք ցեխեր արդեն տալիս են առաջին արտադրանքը: Գործա-

րանը լրիվ շահագործման է հանձնվելու 1948 թվականին և տարեկան տալու է մեկ միլիոն ռուբլու արտադրանք:

Լենինականում կառուցվում է մետաղամշակման, փայտամշակման և շափիչ գործիքների խոշոր գործարան, որի սարքավորումն արդեն ստացվել է տեղում: Գործարա-

նի որոշ ցեխեր արտադրանք կտան 1948 թվի ընթացքում, իսկ ամբողջ գործարանը շահագործման կհանձնվի 1950 թվականին:

Լենինականի արիկոտած գործարանին կից կազմակերպվել է «Կոտոն» տեսակի կանացի լավորակ գուլպաների ցեխ, որը տարեկան տալու է 600 հազար զույգ գուլպա: Ցեխն

արդեն հանձնված է փորձական շահագործման և 1948 թվից կսկսի նորմալ աշխատանքը:

Բերիայի շրջանում կառուցվում է գուլպայի խոշոր գործարան, որը տարեկան արտադրելու է երկու միլիոն 500 հազար զույգ գուլպա և արիկոտած սպիտակեղեն: Այս տարվա

վերջին գործարանը կտա առաջին արտադրանքը, իսկ լրիվ կարողությամբ աշխատել կսկսի 1949 թվից:

Երևանի շրջակայքում կառուցվում է թվթի գործարան, որը շահագործման է հանձնվելու:

1950 թվականին: Գործարանն աշխատելու է տեղական հումքով:

Երևանում կառուցվում է մետաղյա ամանեղենի գործարան, որը շահագործման է հանձնվելու 1948 թվականին: Գործարանը

արտադրելու է ալյումինե և էմալպատ ամանեղեն:

Երևանում կառուցվում է կաշվի նոր գործարան, որը արտադրելու է փափուկ կաշի և պաղտը: Գործարանի մի շարք ցեխեր արդեն

արտադրանք են տալիս: Լրիվ կարողությամբ գործարանը շահագործման կհանձնվի 1948 թվականին:

Երևանում կառուցվում է չոր սոսնձի գործարան, տարեկան հարյուր տոննա չոր սոսնձի արտադրողականությամբ: Գործարանը

շահագործման է հանձնվելու 1948 թվականին:

Երևանում կառուցվում է մետաղյա լայն սպառման առարկաների գործարան. որը լրիվ կարողությամբ աշխատելու է այս տարվա վերջից: Գործարանը տարեկան արտադրելու է տասը հազար մահճակալ և հիսուն հազար հատ ցինկապատ ու շուգունե ամանեղեն:

Գործարանին կից կազմակերպված է մետաղյա գեղեցիկ սպասքի (սերվիզ) արտադրման ցեխ, որտեղ աշխատում են նաև արտասահմանից հայրենիք վերադարձած մասնագետ բանվորներ:

ԽՈՇՈՐ ՏՊԱՐԱՆ

Երևանում կազմակերպվում է դրձերի ու ամասագրերի խոշոր տպարան, որը սարքավորվելու է նորագույն մեքենաներով:

Ընթացիկ տարվա վերջում, առաջին հերթի շահագործման հանձնվուց հետո, տպար-

անը տալու է տարեկան 80 միլիոն թերթ-օտիսկ: Լրիվ կարողությամբ աշխատելու ժամանակ թերթ-օտիսկների քանակը հասնելու է 205 միլիոնի:

ԱՎՏՈՄԱՏ ԷԼԵԿՏՐՈՍԱԿԱՅԱՆԻ ՇԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԵՐԵՎԱՆՈՒՄ

Երևանում սկսվել է ավտոմատ հեռախոսակայանի շինարարությունն ու մոնտաժը:

Ավտոմատ հեռախոսակայանի առաջին հերթի՝ 4-5 հազար համարի շահագործման հանձնումը նախատեսվում է գալիք տարվա առաջին եռամսյակում:

Ավտոմատ հեռախոսակայանի շինարա-

րության զուգընթաց նախատեսված է քաղաքի գործող հեռախոսացանցի լրիվ վերակառուցում՝ նրա կարողությունը մեծացնելու համար: Դրա համար քաղաքի բոլոր գլխավոր փողոցներում անց են կացվում հեռախոսային նոր գլխավոր կաբելներ:

ՆՈՐ ՍԱՆԱՏՈՐԻԱՆԵՐ

Սևանի կղզում նախկին հանգստի տան շենքը հանձնվել է ՀԱՄԿԽ-ին՝ 1948 թվին, Արտեկի տիպի, մանկական սանատորիա-ճամբար բանալու համար: ՀԱՄԿԽ-ին են հանձնվում նաև Մաղկաձոր ավանի տերիտորիայում գտնվող մի շարք շենքեր՝ եկող տարի մոր ու մանկան համար սանատորիա

հիմնելու նպատակով: Գոյություն ունի գտնվող մանկական սանատորիայի շենքը տրվում է մանկական տուր-սանատորիայի համար:

Այս սանատորիաների շուրջը գտնվող տերիտորիաներում կտնկվեն ծառեր:

(ՀՀԳ)

